

โปรแกรมกิจกรรมบำบัดสำหรับผู้ปกครองเด็กออทิสติก occupational therapy program for parent of autistic children.

อำพร โปสง่า, ภัควรรณ สายสุวรรณ
งานกิจกรรมบำบัด กลุ่มงานเวชกรรมฟื้นฟู โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์

บทคัดย่อ

บทนำ: ศึกษาข้อมูลกรณีศึกษาที่ รับบริการโปรแกรมกิจกรรมบำบัดสำหรับผู้ปกครองเด็กออทิสติก เป็นแนวทางพัฒนาการบริการด้านกิจกรรมบำบัด และสนับสนุนข้อมูลการบริหารจัดการด้านการให้บริการ กิจกรรมบำบัดในโรงพยาบาลระดับตติยภูมิที่มีความซับซ้อนของโรค ซึ่งลักษณะของเด็กออทิสติกจะมีระดับความรุนแรงและการพึ่งพิงต่างกัน ในการใช้แบบประเมินผลการรักษาออทิสซึม(ฉบับไทย) Thai-ATEC แบ่งอาการออกเป็น 3 ระดับ 1) mild อาการน้อย 2) moderate อาการปานกลาง และ 3) severe อาการมาก ซึ่งต้องการความช่วยเหลือต่างกัน

วัตถุประสงค์: เพื่อเสนอกรณีศึกษาผู้ป่วยโรคออทิสติกที่ได้รับโปรแกรมกิจกรรมบำบัดสำหรับผู้ปกครองเด็กออทิสติกในบริบทของโรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ โดยผู้ปกครองเป็นผู้ร่วมลงมือฝึกกิจกรรมตามโปรแกรม เพื่อให้เด็กออทิสติกมีพัฒนาการที่ดีขึ้น

รูปแบบการศึกษา: เป็นกรณีศึกษา ในเด็กที่ได้รับการวินิจฉัยเป็นโรคออทิสติก เพศชาย อายุ 3 - 5 ปี และผู้ปกครอง จำนวน 2 ครอบครัว ที่รับบริการครบตามโปรแกรมกิจกรรมบำบัดสำหรับผู้ปกครองเด็กออทิสติก ณ กลุ่มงานเวชกรรมฟื้นฟู โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์

วิธีการศึกษา: สุ่มคัดเลือกเด็กออทิสติกที่รับบริการกิจกรรมบำบัดครบตามโปรแกรมอย่างต่อเนื่อง Part 1 รับบริการสัปดาห์ละครั้ง (4 ครั้ง) เน้นกิจกรรม การประเมิน ฝึกกระตุ้นพัฒนาการเด็ก การใช้เทคนิค sensory integration ปรับพฤติกรรมตามอาการ การจัดการกับอารมณ์ และพัฒนาการสื่อสาร เฉพาะรายกรณี Part 2 เข้ารับบริการเว้นสัปดาห์ (4 ครั้ง) ทบทวนทักษะ Home Program และประเมินความก้าวหน้า และ Part 3 รับบริการเดือนละ 1 ครั้ง (3 ครั้ง) ร่วมกันประเมินผลทั้งในเด็กและผู้ปกครอง วางแผนการติดตามและจำหน่ายจากโปรแกรม ครอบคลุมทั้งหมด 11 ครั้ง ในช่วงเดือนตุลาคม 65 - เดือนสิงหาคม 66 มีจำนวน 8 ครอบครัว ทำการสุ่ม กลุ่มที่มีคะแนน Thai-ATEC ในระดับ mild 1 ครอบครัว และ moderate 1 ครอบครัว

ผลการศึกษา: กรณีศึกษาทั้ง 2 ราย เด็กออทิสติกมีพัฒนาการตามแบบทดสอบพัฒนาการ Denver II ดีขึ้นทุกด้าน ทั้งด้านภาษา ด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่ กล้ามเนื้อมัดเล็ก ด้านสังคม และการช่วยเหลือตัวเอง คะแนนแบบประเมินผลการรักษา Thai-ATEC ลดลง แสดงถึงความรุนแรงของอาการด้านพฤติกรรม และการพึ่งพิงลดลง ผู้ปกครองเด็กออทิสติก สามารถลงมือฝึกกิจกรรมได้ด้วยตัวเองหลังการสาธิต

การนำไปใช้: โปรแกรมกิจกรรมบำบัดสำหรับผู้ปกครองเด็กออทิสติก ทำให้การบริการไม่จำกัดเฉพาะ โรงพยาบาลหรือคลินิก แต่คือทุกที่ที่เด็กออทิสติกใช้ชีวิตร่วมกับครอบครัวที่มีทักษะในการดูแลและฝึกฝน ทำให้ผู้ปกครองมีความหวัง พลังใจ และเชื่อมั่นในศักยภาพของตัวเองในการดูแลเด็กออทิสติก และการฝึกกิจกรรมโดยครอบครัวช่วยให้การบริหารตารางการบริการมีระยะเวลาออคอยเข้าถึงบริการกิจกรรมบำบัดสั้นลง

ข้อเสนอแนะ: ควรทำการทดสอบประสิทธิภาพของคะแนนความเข้าใจของผู้ปกครองที่จะส่งผลให้เด็กออทิสติกมีพัฒนาการดีขึ้น เพื่อออกแบบโปรแกรมกิจกรรมบำบัดด้านความเข้าใจของผู้ปกครองในครอบครัวที่มีปัญหา

คำสำคัญ: autistic, occupational therapy, ออทิสติก, โปรแกรมกิจกรรมบำบัด, ผู้ปกครองเด็กออทิสติก

เผยแพร่เมื่อ: 11 มกราคม 2567

[Link งานวิจัย](#)